

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/36/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2219200588
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2219200588.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudcov: JUDr. Janka Benkovičová a Mgr. Matúš Staríček, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C., D. XXX, A. D. C., D. XX, zastúpená: JUDr. Albína Vágóová, advokátka so sídlom Dunajská Streda, Ružová 265, proti žalovaným: 1/ E. F., nar. XX.X.XXXX, bytom C., D. XXX, 2/ G. H., nar. XX.X.XXXX, bytom I., C. XXX/X, zastúpeným: JUDr. Zsolt Hodosi, advokát so sídlom Dunajská Streda, Veľkobláhovská 6750, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 20C/6/2019-216 zo dňa 06.12.2022, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa ruší a vec sa vracia okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd ako súd prvej inštancie, odvolaním napadnutým rozsudkom určil, že žalobkyňa a žalovaný 1/ sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, vedenom Okresným úradom Dunajská Streda pre k. ú. C., obec C., okres Dunajská Streda, ako:

- parcela č. 1376/4 záhrada vo výmere 469 m²,
- parcela č. 1376/98 zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 56 m²,
- parcela č. 1376/99 zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 206 m²,
- parcela č. 1376/103 zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 152 m²,
- rodinný dom súp. č. XXX na parcele č. 1376/99,
- garáž súp. č. XXX na parcele č. 1376/98 (výrok I.) a žalobkyňa priznal voči žalovaným 1/ a 2/ právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (II. výrok).

2. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil apl. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej iba „OZ“), vecne tým, že vzhľadom k námietke žalovaných o neexistencii naliehavého právneho záujmu na strane žalobkyne súd považoval za podstatné najprv sa vysporiadať s touto námietkou, nakoľko v prípade jej opodstatnenosti by bola bez ďalšieho dôvodom na zamietnutie žaloby.

3. Naliehavý právny záujem žalobcu na určení, že je (spolu)vlastníkom nehnuteľnosti, je daný vždy vtedy, ak je žalovaný zapísaný v katastri nehnuteľností ako jej vlastníkom, lebo rozhodnutie súdu môže byť podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností (napr. ZSP 4/2003). V danom prípade je ako vlastníkom v katastri nehnuteľností (LV č. XXXX pre k.ú. C., obec C.) zapísaná žalovaná 2/; podmienka existencie naliehavého právneho záujmu žalobkyne je teda splnená. Keďže v danom prípade nemožno o žalobe rozhodnúť bez toho, aby súd najprv posúdil platnosť darovacej zmluvy (ktorej prípadná neplatnosť by znamenala obnovenie vlastníckeho práva darcov), žalobkyňa do okruhu strán konania správne zahrnula aj žalovaného 1/, ktorý bol zmluvnou stranou tejto zmluvy (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21.10.2010 sp. zn. 3 MCdo 5/2010). Skutočnosť, že žalobkyňa vedie proti žalovanému 1/ i konanie o vypořádanie BSM (začaté v rovnaký deň ako toto konanie a vedené pod sp. zn. 20C/5/2019; pozn. súdu), na vyššie uvedenom nič nemení, nakoľko ide o

konanie iného druhu (§ 137 písm. b/ CSP) s iným predmetom a okruhom strán; len pre upresnenie súd dodáva, že uvedené konanie je v súčasnosti prerušené až do právoplatného skončenia tohto konania.

4. O vadu vôle ide vtedy, ak vôľa nie je skutočne daná, vážna, omylu prostá, určitá a slobodná. Ak subjektu chýba vôľa, ide o právny úkon absolútne neplatný. V tomto prípade právny úkon z hľadiska práva vôbec nevznikne, nakoľko mu chýba podstatný pojmový znak právneho úkonu. Ide o prípady, keď chýba vôľa konajúceho, môže však ísť aj o prejavy určitosti a zrozumiteľnosti prejavu vôle. Vykonané dôkazy súd vyhodnotil jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti a dospel k záveru, že jeho výsledky odôvodňujú úspech žalobkyne v konaní.

5. K podpisu zmluvy (nie k uznaniu podpisov za vlastné) došlo nepochybne dňa 17.07.2017 na Obecnom úrade v C., nakoľko sa na tejto skutočnosti zhodli všetky sporové strany a dátum vyplýva i z overovacej doložky. Skutočnosť, že na zmluve je ako miesto podpisu uvedená H. B. a dátum 14.07.2017 je spôsobená iba tým, že zmluvy boli podpísané v takom znení, v akom ich žalovaný 1/ dňa 14.07.2017 vyzdvihol u advokáta, ktorý má kanceláriu v Dunajskej Strede, t.j. bez zmeny/úpravy miesta a dátumu.

6. Pokiaľ ide o zistenie, či žalobkyňa a aj žalovaná 2/ mali prístup k zmluve pred jej podpisom, z výpovede žalovanej 2/ vyplýva, že zmluvu jej žalovaný 1/ ukázal a „vysvetlil“ tesne pred odchodom na Obecný úrad v C.. Čo sa týka žalobkyne, z výsledkov dokazovania nemožno jednoznačne uzavrieť, či k zmluve mala prístup v dostatočnom časovom predstihu, keďže so žalovaným 1/ zotrávajú na protichodných tvrdeniach a iné dôkazy na preukázanie tejto skutočnosti neexistujú. Je však nanajvyš pravdepodobné, že tomu tak nebolo - ak by totiž žalobkyňa mala čas sa so zmluvou vopred oboznámiť, istotne by ju nebola podpísala v znení, v akom bola vyhotovená. Zmluva totiž v časti týkajúcej sa vecného bremena (čl. VI) žalobkyňu pre prípad rozvodu so žalovaným 1/ jednoznačne znevýhodňuje ohľadne rozsahu, v akom by mala svoje právo z vecného bremena užívať. Nielenže je toto ustanovenie pre žalobkyňu nevýhodné, ale je aj nedôstojné, a vzhľadom na nedávno predtým prekonanú manželskú krízu by žalobkyňa musela pojať aspoň podozrenie ohľadne motivácie žalovaného 1/ na uzavretí zmluvy. Na základe uvedeného súd vyhodnotil ako pravdivé tvrdenie žalobkyne, že k zmluve pred podpisom prístup nemala. Nie nepodstatnou je i otázka zrozumiteľnosti zmluvy pre žalobkyňu i žalovanú 2/. Pre žalobkyňu predstavovalo znenie zmluvy v slovenskom jazyku komplikáciu, nakoľko tento jazyk v bežnej komunikácii nepoužíva a preferuje maďarský jazyk; už pri podaní žaloby si v konaní žiadala tlmočenie, a v rozvodovom konaní dokonca o tlmočníka pre ňu žiadala žalovaný 1/ už v samotnom návrhu. Ani žalovaná 2/ podľa vlastného vyjadrenia slovenský jazyk dlhodobo nepoužíva, a tak je nepravdepodobné, že zmluve, vyhotovenej advokátom práve v tomto jazyku a formulovanej ako právny dokument s použitím odborných termínov, dôkladne porozumela vrátane konkrétnych právnych následkov jej uzavretia. Žalovaný 1/, ktorý slovenský jazyk ovláda a zmluvu dal sám vypracovať (na čom sa zhodli strany i svedkovia - mal teda priamy vplyv na jej obsah), mal teda možnosť „vysvetliť“ jej zmluvu - navyše tesne pred jej podpisom - tak, aby sa žalovanej 2/ javila v poriadku.

7. Ohľadne časovej tiesne, do ktorej mal žalovaný 1/ žalobkyňu dostať v deň podpisu zmluvy, sa strany v tvrdeniach tiež nezhodli, a aj výpoveď svedka H. je v tomto zmysle vážna, a preto pre súd nedôveryhodná. Isté je, že žalovaná 2/ a jej manžel prišli do C. len kvôli podpisu, pričom, ako zhodne tvrdili žalovaní, si žalovaná 2/ a svedok H. museli vybaviť voľno v práci. Toto tvrdenie, ktoré nie je dôvod spochybňovať, ale neznamená, že o podpisovaní zmluvy mala vopred vedomosť i žalobkyňa. Tá opakovane uviedla, že žalovaný 1/ jej náhle zavolať, aby prišla z práce, z ktorej podľa potvrdenia zamestnávateľa v deň podpisu zmluvy odišla o 15:07 hod. Keďže v ten deň (pondelok) podľa svedkyne C. trvali úradné hodiny do 16:00 a žalobkyňa sa mala najprv dostaviť domov - čo aj urobila a ani táto skutočnosť nebola v konaní sporná - do skončenia úradných hodín by žalobkyňa vzhľadom k rozsahu textu zmluvy a jej zneniu v slovenskom jazyku objektívne nemala dostatok času na to, aby sa s ňou riadne oboznámila. Ohľadne samotného dôvodu uzavretia zmluvy každá zo strán tvrdila niečo iné - žalobkyňa uviedla ako dôvod údajnú daňovú kontrolu, ktorou ju mal „vystrašiť“ žalovaný 1/, žalovaný 1/ argumentoval potrebou zabezpečenia žalovanej 2/ pred uzavretím manželstva, a žalovaná 2/ dôvod neuviedla vôbec; podľa obsahu svojej výpovede sa naň ani nepýtala, len akceptovala ponuku. Tvrdenia žalobkyne o daňovej kontrole sú v absolútnom rozpore s tvrdením, že žalovaný 1/ žalobkyňu náhle zavolať do práce a povedal jej, že treba ísť na obecný úrad niečo podpísať. Keďže súd za odôvodnený považuje záver, že akt podpisu zmluvy bol vo vzťahu k žalobkyňi riešený „narýchlo,“ tvrdenie o daňovej kontrole nemožno vyhodnotiť inak než tak, že žalobkyňa si túto skutočnosť vymyslela, aby dodala žalobe na dôveryhodnosti. Iniciátormi darovania mali byť podľa žalovaného 1/ on spolu so žalobkyňou, avšak z

výpovede žalovanej 2/ vyplýva, že si nepamätá, kto jej darovanie oznámil, pričom zmluvu sa ponúkol dať vypracovať otec - žalovaný 1/. Svedok H. si tiež na dôvody darovania nepamätal, ale pri ceste na úrad vedel, že ide o darovanie nehnuteľností žalovanej 2/, nakoľko mu to spomínal žalovaný 1/. Ani žalovaná 2/, ani svedok jednoznačne neuviedli, že by im zámer darovať nehnuteľnosti prezentovala žalobkyňa, obaja sa v tomto smere vyjadrovali neurčito; žalovaná 2/ uviedla, že rozhodnutie darovať urobili jej rodičia spoločne (čo nemala ako vedieť), a svedok najprv uviedol, že svokrovci sa v jeho prítomnosti opakovane o darovaní rozprávali a potom uviedol, že „sa stalo,“ že bol prítomný pri rozhovoroch pri darovaní, akoby sa snažil predchádzajúce tvrdenie zmierniť. K podpisu zmluvy uviedol, že sa na tom „ako rodina dohodli,“ pričom konkrétnejšie sa nevyjadril. Žalovaná 2/ i svedok pritom mohli byť vo svojich vyjadreniach motivovaní skutočnosťou, že žijú v byte, ktorý (spolu)vlastní žalovaný 1/ a platí im aj väčšinu režijných nákladov, ako vyplynulo z výpovedí.

8. S ohľadom na vtedajšiu kvalitu vzťahov medzi žalobkyňou a žalovaným 1/ sa ako najpravdepodobnejší dôvod pre uzavretie zmluvy javí úmysel žalovaného 1/ znemožniť žalobkyni prístup k majetku dovtedy patriaceho do ich BSM. Z výpovedí bývalých manželov a (najmä) obsahu rozvodového spisu totiž vyplýva, že žalovaný 1/ sa o nevere žalobkyne dozvedel už v júni 2016, pričom malo ísť o jednorazovú záležitosť; následne 12.12.2016 sa mala žalobkyňa v spoločnosti susedov vyjadriť, že sa odsťahuje k inému mužovi, čím žalovaného 1/ „úplne odpísala“ (ako sám uvádza v návrhu na rozvod manželstva) - navyše v prítomnosti ďalších osôb, čo mohlo na žalovaného 1/ pôsobiť mimoriadne zraňujúco. Aj keď sa následne spolužitie obnovilo (v januári 2017, pričom ani tu sa bývalí manželia nezhodli na tom, kto túto obnovu inicioval, a prípadné dokazovanie v tomto rozsahu sa súdu nejavilo hospodárne), žalovaný 1/ podľa obsahu návrhu na rozvod stratil voči žalobkyni dôveru. Do leta 2017 by tak mal dostatok času (cca pol roka) naplánovať prevod majetku patriaceho do BSM na žalovanú 2/ a vyhnúť sa tým deleniu so žalobkyňou po ním plánovanom rozvode. Tomu nasvedčujú napr. aj skutočnosti, že vklad vlastníckeho práva žalovanej 2/ prebehol v zrýchlenom konaní (kolok 2 x 66 eur ako príloha k návrhu na vklad), že žalovaný doposiaľ obýva darované nehnuteľnosti a že žalobkyni od nich neposkytol ani kľúče za účelom prípadného výkonu jej práva z vecného bremena.

9. Vychádzajúc z uvedeného súd uzatvoril, že žalobkyňa zmluvu podpísala v presvedčení, že tak robí v záujme rodiny (týkajúceho sa pravdepodobne ochrany majetku), pričom tak urobila za situácie vytvorenej žalovaným 1/, kedy nemala vedomosť o skutočnom obsahu zmluvy, tejto jazykovo nerozumela a ani nemala dostatok času sa s ňou oboznámiť, ale spoľahla na (nezistené) tvrdenia žalovaného 1/. Jej úmyslom nebolo nehnuteľnosti scudzitiť, teda vzdať sa natrvalo vlastníctva k nim, a ani zriadiť súvisiace vecné bremeno. Keďže žalobkyni chýbala skutočná vôľa vyvolať právne účinky ňou urobeného úkonu, zmluva je postihnutá vadou absolútnej neplatnosti z dôvodu podľa § 37 ods. 1 OZ. Následkom je obnovenie pôvodného právneho stavu, t.j. BSM žalobkyne a žalovaného 1/ k predmetným nehnuteľnostiam.

10. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP s ohľadom na plný úspech žalobcu v spore.

11. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonnej lehote odvolanie žalovaní 1/ a 2/ z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ustanovenie § 365 ods. 1 písm. h) CSP). Majú za to, že nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie sa prejavuje vo dvoch rovinách:

- vo vzťahu k posúdeniu danosti naliehavého právneho záujmu
- vo vzťahu k nesprávnym právnym záverom, ku ktorým sa súd dopracoval na základe správne zisteného skutkového stavu.

12. Vo vzťahu k absencii naliehavého právneho záujmu na strane žalobkyne majú za to, že žalobkyňa na ňou požadovanom určení nemá naliehavý právny záujem a v tejto súvislosti poukazujú na iný prebiehajúci súdny spor pod č. 20C/5/2019 týkajúci sa vyporiadania BSM žalobkyne a žalovaného 1/, vo vzťahu ku ktorému tento spor má vyriešiť len predbežnú otázku (či v petite uvedené nehnuteľnosti patria do BSM žalobkyne a žalovaného 1/), pričom žalobkyňa do skôr začatého súdneho sporu o vyporiadanie BSM zahrnula aj nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto konania. Ďalej – vychádzajúc z obsahu žaloby vo veci 20C/5/2019 - žalobkyňa evidentne nesleduje zámer disponovať s nehnuteľnosťami, ale zámer tieto vyporiadať v rámci súdneho vyporiadania BSM (v zmysle petitu v konaní 20C/5/2019 žalobkyňa

jednotlivé veci nechce nadobudnúť do svojho výlučného vlastníctva s výnimkou jedného motorového vozidla, ale chce finančné vyrovnanie jej podielu na spoločnom majetku).

13. Právny záujem žalobkyne je naliehavý najmä vtedy, keď jestvuje ohrozenie práva či právneho vzťahu resp. stav neistoty právneho postavenia žalobkyne, ktorý nemožno odstrániť inak. Všeobecne sa uznáva, že v prípadoch, kedy požadované určenie existencie alebo neexistencie práva či právneho vzťahu medzi účastníkmi malo charakter len prejudiciálnej otázky k inému sporu medzi účastníkmi konania, nebude daný naliehavý právny záujem na takomto určení. Taktiež žalobca vo všeobecnosti nemá naliehavý právny záujem tam, kde jeho právo už nie je ohrozené, ale porušené a na nápravu tohto porušenia prichádza do úvahy žaloba na plnenie (v prípade porušenia vlastníckeho práva je to najčastejšie žaloba na vypratanie). Žalobkyňa, pokiaľ sa domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, musí preukázať aj existenciu spoločných vecí, teda že v petite vymenované nehnuteľné veci napr. vznikli výstavbou počas trvania manželstva žalobkyne a žalovaného 1/, na výstavbu boli použité peňažné prostriedky patriace do ich BSM a pod. V podanej žalobe žalobkyňa takéto okolnosti ani len netvrdí a ani nepreukazuje. Preukázanie existencie spoločnej veci zaťažuje žalobkyňu. Pokiaľ súd prvej inštancie má za to, že žaloba v tomto konaní je dôvodná, malo by byť vykonané dokazovanie navrhnuté v konaní 20C/5/2019, nakoľko práve v tomto konaní sa žalovaný 1/ dôsledne vyjadril k vzniku/nadobudnutiu spoločných vecí a navrhol aj príslušné dokazovanie. Súd prvej inštancie sa otázke danosti naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení venoval v bodoch 24. až 27. odôvodnenia napadnutého rozsudku s tým, že hlavný dôvod pre konštatovanie danosti naliehavého právneho záujmu súd videl v inom predmete konania a v inom okruhu strán (v konaní 20C/6/2019 a v konaní 20C/5/2019).

14. Dôkazný stav bol súdom prvej inštancie vyčerpaný, aj sporové strany uviedli, že nemajú návrhy na doplnenie dokazovania. Tiež je možné uviesť, že žaloba bola koncipovaná pomerne chaoticky, keďže sa v nej miešali argumentačné prvky smerujúce k neplatnosti darovacej zmluvy (napr. v čl. IV. žaloby o psychickom nátlaku, o absencii vôle darovať nehnuteľnosti alebo v čl. V. žaloby o absencii vážnosti, bezomylnosti a slobody vôle, o rozpore darovacej zmluvy so zákonom a dobrými mravmi, o obchádzaní zákona) a argumentačné prvky smerujúce k tomu, že darovacia zmluva bola uzavretá v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok (čl. III. o existencii oznámenia pošty o uložení zásielky z daňového úradu), čo nakoniec súd prvej inštancie vyhodnotil ako výmysel žalobkyne.

15. Tvrdenia žalobkyne sú v žalobe konštruované tak, že sú uvedené všetky dôvody aj absolútnej (napr. absencia vôle) aj relatívnej neplatnosti (napr. bezomylnosť vôle) právneho úkonu, aby vopred bol súdu ponúknutý široký (pokiaľ možno vyčerpávajúci) diapazón všetkých do úvahy prichádzajúcich dôvodov neplatnosti darovacej zmluvy, a to zrejme preto, aby bolo možné na čo poukázať v závislosti od toho, ako sa bude vec sama javiť na základe výsledkov dokazovania a aby potom súd mohol vybrať tú eventualitu, ktorá sa javí v kontexte dokazovania ako možná a vhodná. Viac svetla a konkrétnosti nepridalo ani vyjadrenie žalobkyne zo dňa 19.10.2019 a v ňom žalobkyňa opäť uviedla zmes rôznych dôvodov neplatnosti darovacej zmluvy ako aj dôvodov opierajúcich sa o oznámenie o uložení zásielky na pošte prehnané s cieľom dodať žalobe vyššiu dôveryhodnosť (spomínané oznámenie pošty o uložení zásielky z daňového úradu). Súd prvej inštancie túto okolnosť nakoniec vyhodnotil ako výmysel a preto toto tvrdenie žalobkyne má byť vyhodnotený ako rozporný s jej procesnými povinnosťami (najmä § 150 ods. 1/ CSP) a aj náležite procesne sankcionovaný. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa chýbala skutočnou vôľou vyvolať právne účinky ňou urobeného právneho úkonu. Súd prvej inštancie k tomuto záveru sa dopracoval na základe uvedených úvah, pričom pri každom argumente je vyjadrená istá miera pochybnosti.

16. V bode 80. odôvodnenia sa uvádza, že žalobkyňa k zmluve nemala prístup pred jej podpisom s poukazom na prekonanú manželskú krízu a súd pochybnosť vyjadruje takto: z výsledkov dokazovania nemožno jednoznačne uzavrieť, či k zmluve mala prístup v dostatočnom časovom predstihu, keďže so žalovaným 1/ zotrvávajú na protichodných tvrdeniach a iné dôkazy na preukázanie tejto skutočnosti neexistujú. Je však nanajvýš pravdepodobné, že tomu tak nebolo – ak by totiž žalobkyňa mala čas sa so zmluvou vopred oboznámiť, istotne by ju nebola podpísala v znení, v akom bola vyhotovená. Chýbajú tu úvahy súdu, z čoho vyvodzuje pravdepodobnosť, že žalobkyňa by istotne zmluvu nepodpísala (toto zrejme nemožno vyvodiť len z toho, že žalobkyňa to takto povedala na pojednávaní). Jediný oporný bod pre ustálenie pravdivosti tvrdenia žalobkyne, že k zmluve nemala prístup pred jej podpisom spočíva v

okolnostiach prekonanej manželskej krízy (nevýhodnosť a nedôstojnosť zmluvných dojednaní, pojmie podozrenia ohľadne motivácie žalovaného 1/).

17. V bode 81. odôvodnenia sa uvádza ďalší dôvod – jazyková komplikácia na strane žalobkyne, ktorá tvrdí, že slovenský jazyk neovláda. Na podporu svojho myšlienkového pochodu súd poukazuje na to, že žalobkyňa žiadala a mala v tomto konaní tlmočníka a v rozvodovom konaní žalobkyne a žalovaného 1/ samotný žalovaný 1/ ako navrhovateľ žiadal pre žalobkyňu ako odporkyňu tlmočníka. Úroveň znalosti slovenského jazyka u žalobkyne nikdy nebola skúmaná a nebola predmetom dokazovania (je samozrejme otázne, či súdne konanie si vystačí s deklaráciou osoby, že slovenský jazyk neovláda, nakoľko potom vznikne riziko, že vyhlásenie o nedostatočnej znalosti slovenského jazyka je účelové, dokonca vyjadrené jazykom napadnutého rozsudku ako „nanajvyš pravdepodobné“, že je účelové).

18. V bode 82. odôvodnenia sa uvádza časová tieseň na strane žalobkyne, keďže táto musela náhle prísť z práce, pričom takto nemohla mať dostatok času sa oboznámiť s textom zmluvy. Toto tvrdenie je vyvrátené výpoveďami žalovanej 2/ a svedka H., ktorí uviedli aj to, že u nich nebolo možné narýchlo a náhle opustiť pracovisko, ale pracovné voľno bolo treba vopred a s dostatočným časovým predstihom plánovať. Súd tu opätovne uvádza istú mieru pochybnosti, že „strany sa v tvrdeniach tiež nezhodli“, a z toho plynie, že súd mohol posúdiť otázku existencie alebo neexistencie časovej tiesne len na základe nezhodných tvrdení strán. Nevedno, prečo sa súd nakoniec priklonil na stranu žalobkyne. V bode 84. odôvodnenia vidí súd náznak konania žalovaného 1/ z pomsty aj v tom, že vklad vlastníckeho práva prebehol v zrýchlenom konaní (kolok 2 x 66,-eur). Uvedené ale pravda nie je. Podľa zákona č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch – položka č. 11 Sadzobníka správnych poplatkov: tzv. zrýchlený vklad je spoplatnený sumou 266,-eur. Úvahy súdu sú tak evidentne nesprávne.

19. V bode 85. odôvodnenia súd uvádza, že vychádzajúc z uvedeného súd uzatvára, že žalobkyňa zmluvu podpísala v presvedčení, že tak robí v záujme rodiny (týkajúceho sa pravdepodobne ochrany majetku), pričom tak urobila za situácie vytvorenej žalovaným 1/, avšak predtým už v bode 83. súd vyhodnotil príbeh o údajnej daňovej kontrole ako výmysel žalobkyne. Ide o vnútorný rozpor medzi dvoma argumentmi, pričom jeden vylučuje ten druhý a naopak.

20. Napadnuté rozhodnutie stojí na pochybnostiach, ktoré samotný súd vidí a identifikuje, no zároveň pochybnosti neodstraňuje, pracuje s nimi a na nich stavia svoje právne závery.

21. Odvolaciemu súdu navrhujú postupom podľa § 388 CSP rozhodnúť o zmene rozsudku súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietajú. Taktiež navrhujú, aby žalobkyňa bola zaviazaná na náhradu trov konania pre žalovaných (na strane žalovaných spoločne a nerozdielne) v rozsahu 100%.

22. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom – stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 365 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných 1/ a 2/ je dôvodné.

23. Predmetom konania na súde prvej inštancie je žaloba žalobkyne, ktorou sa domáhala, aby súd určil, že žalobkyňa a žalovaný 1/ sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, vedenom Okresným úradom Dunajská Streda pre k. ú. C., obec C., okres Dunajská Streda, ako:

- parcela č. 1376/4 záhrada vo výmere 469 m²,
- parcela č. 1376/98 zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 56 m²,
- parcela č. 1376/99 zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 206 m²,
- parcela č. 1376/103 zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 152 m²,
- rodinný dom súp. č. XXX na parcele č. 1376/99,
- garáž súp. č. XXX na parcele č. 1376/98.

24. Odvolacie námietky žalovaných 1/ a 2/ boli založené na nesprávnom právnom posúdení a nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorého odôvodnenie je rozporuplné.

25. Pokiaľ ide odvoláciu námietku týkajúcu nedostatku naliehavého právneho záujmu tu odvolací súd poukazuje na správnosť záverov súdu prvej inštancie. Predmetom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov je všetko, čo do tohto spoluvlastníctva patrilo a existovalo v čase jeho zániku (tu v čase právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva). Vyporiadanie BSM znamená jednak rozdelenie hnutelných a nehnuteľných vecí, ktoré patrili do zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva, a tiež vzájomné vyporiadanie všetkých pohľadávok a dlhov vyplývajúcich z tohto spoluvlastníctva, a to podľa zásad uvedených v § 150. Vyporiadanie týchto práv a povinností sa však týka len vzťahov medzi manželmi a nijako nemôže zasahovať do práv a povinností tretích osôb. Stranami sporu sú bývalí manželia, nemôžu nimi byť tretie osoby (výnimkou určitých prípadov, napr. právni nástupca niektorého manžela). V konaní o vyporiadanie BSM nie je vhodné riešiť predbežne otázku spoluvlastníctva bývalých manželov k veciam, pokiaľ tieto veci sú v súčasnosti už prevedené na tretie osoby, keďže takéto rozhodnutie súdu by v konečnom dôsledku (bez ohľadu na to, s akým výsledkom by si súd túto otázku vlastníctva predbežne posúdil) nepochybne predstavovalo neprijateľný zásah do práv tretích osôb. V súdnom prípade boli nehnuteľnosti darované a za ich súčasnú vlastníčku sa považuje žalovaná 2/. Keďže táto osoba nie je účastníkom konania o vyporiadanie BSM žalobkyne a žalovaného 1/, nebol by zákonným taký postup konajúceho súdu, ktorým by rozhodoval ako predbežnú otázku vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, ktoré žalovaná 2/ nadobudla darovacou zmluvou a cíti sa byť ich vlastníkom. Takýmto postupom by bola žalovanej 2/, ktorá by bola rozhodnutím súdu dotknutá, odopretá legitímna ochrana jej práv a právom chránených záujmov.

26. Iná situácia by nastala v prípade, ak by nehnuteľnosti neboli bývali prevedené na tretiu osobu a spornou medzi manželmi by bola iba otázka, či tieto veci sú v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov alebo sú vo výlučnom vlastníctve jedného z nich. V takom prípade nič nebráni súdu, vykonávajúcemu vyporiadanie ich BSM, aby otázku vlastníctva (spoluvlastníctva) posúdil sám ako predbežnú, čo však nie je uvedený prípad. Odvolací súd pripomína, že naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení treba vždy skúmať so zreteľom na cieľ, sledovaný podaním návrhu a konečný zmysel navrhovaného rozhodnutia. Cieľom tejto určovacej žaloby bolo dosiahnuť, aby nehnuteľnosti mohli byť prejednané a vyporiadané ako súčasť majetku v BSM. Žalobkyňa teda sledovala jediný cieľ a síce, aby súd deklaroval, že ide o majetok v BSM, čo postačuje na to, aby v súvisiacom konaní o vyporiadanie BSM mohlo byť s nehnuteľnosťami nakladané ako s majetkovými hodnotami patriacimi do BSM a boli zohľadnené v rozhodnutí súdu o vyporiadaní BSM, čím sa jej postavenie zlepší. Na tento účel bola podľa názoru odvolacieho súdu takáto určovacia žaloba postačujúca. Preto táto odvolacia námietka žalovaných 1/ a 2/ neobstojí.

27. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

28. Odvolací súd uvádza, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentmi vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre ich prijatie alebo odmietnutie, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu SR, riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné relevantné dôvody na ktorých svoje rozhodnutie založil a tieto sa musia týkať tak skutkovej ako i právnej stránky rozhodnutia. Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný a súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery,

ku ktorým na základe nich dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé.

29. Práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu Najvyšší súd SR už vo svojich rozhodnutiach zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinností súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných opravných prostriedkov.

30. Za opodstatnenú odvoláciu námietku žalovaných považoval odvolací súd nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu.

31. Podľa ust. § 191 ods. 1 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti., pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, keď v zmysle ods. 2 tohto ustanovenia vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

32. Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Hodnotenie dôkazov môže robiť len súd, ktorý ich vykonal. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti či nepravdivosti tvrdených skutočností vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Medzi skutočnosťami, ktoré boli tvrdené a boli predmetom dokazovania, sudca rozlišuje tie, ktoré sú pre spor rozhodné. Zákon nepredpisuje pravidlá, z ktorých by malo vychádzať hodnotenie jednotlivých dôkazov a ich hodnotenie vo vzájomnej súvislosti. Hodnotenie dôkazov je zložitý myšlienkový proces, ktorého podstatou sú čiastkové i komplexné závery sudcu o výsledkoch vykonaného dokazovania.

33. Základom hodnotiaceho princípu súdu by okrem ľudských a odborných skúseností mali byť pravidlá logického myslenia, ktoré tradičná logika formuluje do základných logických zásad. Vierohodnosť určitého poznatku získaného vykonaním konkrétneho dôkazu a teda aj jeho význam z hľadiska dôkazu pravdivosti či nepravdivosti skutkových tvrdení súd hodnotí jednak izolovane, jednak v porovnaní s poznatkami získanými vykonaním všetkých zostávajúcich dôkazov. Získané poznatky potom porovná s poznatkami získanými hodnotením ostatných dôkazov a uváži, do akej miery sú tieto poznatky súladné či protichodné, vzájomne sa doplňujúce a pod. Výsledkom celkového hodnotenia dôkazných prostriedkov je záver o pravdivosti tvrdených skutočností, ktorý je podkladom pre záver o tom, či a do akej miery účastník splnil svoju povinnosť preukázať skutkové tvrdenie. Také hodnotenie dôkazov, ktoré vyznie v záver, že pravdivosť skutkových tvrdení nemožno potvrdiť ani vylúčiť, povedie k tomu, že rozhodnutie súdu vyznie nepriaznivo pre účastníka, ktorého pravdivosť tvrdení mala byť preukázaná.

34. Zo zásady voľného hodnotenia dôkazov vyplýva, že nesprávnosť tohto hodnotenia možno vyčítať, len ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia. Nemožno potom ani polemizovať so skutkovými závermi súdu a namietat', čomu uveril a čomu nie, že niektorý dôkaz nemal za pre skutkový stav dôležitý alebo naopak (6MCdo 1/2010).

35. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov konania. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Tak napríklad v konaní o zaplatenie dlhu z určitej zmluvy má žalobca (veriteľ) povinnosť bremeno tvrdenia v tom, že so žalovaným (dlžníkom) uzavrel zmluvu, že na jej základe poskytol žalovanému určité plnenie a že žalovaný za toto plnenie neposkytol riadne a včas dohodnutú náhradu (odplatu). Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti; žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno preukázať uzavretie zmluvy a poskytnutie plnenia podľa nej. Pokiaľ sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca

uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu. Žalovaný (dlžník) nie je procesným subjektom, ktorého by sa vyššie spomenuté procesné povinnosti netýkali; pokiaľ sa chce v konaní úspešne brániť, musí tvrdiť, že za poskytnuté plnenie zaplatil a na svoje tvrdenie musí označiť dôkazy. Teória v tejto súvislosti hovorí o tzv. presúvaní dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkov konania v závislosti na aktuálnom stave (priebehu) konania a na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti účastníkov hmotnoprávneho vzťahu. (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 22. 9. 2010, sp. zn. 3 M Cdo 6/2010)

36. Ústavný súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 21/2018 uvádza, že samotná skutočnosť, či účastník konania vystupuje na strane žalobcu alebo žalovaného, nemá priamy vplyv na jeho povinnosť tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a predložiť alebo označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkmi v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti účastníkov. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeľovaniu. Pri posudzovaní dôkazného bremena na strane toho ktorého účastníka treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t. j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti (pozri uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 81/2010 z 31. mája 2010).

37. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalobkyňa zmluvu podpísala v presvedčení, že tak robí v záujme rodiny (týkajúceho sa pravdepodobne ochrany majetku), pričom tak urobila za situácie vytvorenej žalovaným 1/, kedy nemala vedomosť o skutočnom obsahu zmluvy, tejto jazykovo nerozumela a ani nemala dostatok času sa s ňou oboznámiť, ale spoľahla na (nezistené) tvrdenia žalovaného 1/. Jej úmyslom nebolo nehnuteľnosti scudziti, teda vzdať sa natrvalo vlastníctva k nim, a ani zriadiť súvisiace vecné bremeno. Keďže žalobkyni chýbala skutočná vôľa vyvolať právne účinky ňou urobeného úkonu, zmluva je postihnutá vadou absolútnej neplatnosti z dôvodu podľa § 37 ods. 1 OZ. Následkom je obnovenie pôvodného právneho stavu, t. j. BSM žalobkyne a žalovaného 1/ k predmetným nehnuteľnostiam. Na druhej strane však súd prvej inštancie uviedol, že Ohľadne samotného dôvodu uzavretia zmluvy každá zo strán tvrdila niečo iné - žalobkyňa uviedla ako dôvod údajnú daňovú kontrolu, ktorou ju mal „vystrašiť“, žalovaný 1/, žalovaný 1/ argumentoval potrebou zabezpečenia žalovanej 2/ pred uzavretím manželstva, a žalovaná 2/ dôvod neuviedla vôbec; podľa obsahu svojej výpovede sa naň ani nepýtala, len akceptovala ponuku. Tvrdenia žalobkyne o daňovej kontrole sú v absolútnom rozpore s tvrdením, že žalovaný 1/ žalobkyni náhle zavolať do práce a povedal jej, že treba ísť na obecný úrad niečo podpísať. Keďže súd za odôvodnený považuje záver, že akt podpisu zmluvy bol vo vzťahu k žalobkyni riešený „narýchlo,“ tvrdenie o daňovej kontrole nemožno vyhodnotiť inak než tak, že žalobkyňa si túto skutočnosť vymyslela, aby dodala žalobe na dôveryhodnosti. Záver súdu prvej inštancie o tom, že zmluvu podpísala v záujme rodiny (týkajúceho sa predpokladanej ochrany majetku) je však v rozpore s vyššie uvedením tvrdením o tom, že súd neuveril tvrdeniu žalobkyne z akého dôvodu podpísala predmetnú zmluvu. Hoci uviedol, z akého dôvodu považuje zmluvu za neplatnú (žalobkyňa nemala čas prečítať si zmluvu, ktorá bola v jej neprospech a nezrozumiteľnosť pre jazykovú bariéru) ide o tvrdenia a vyhodnotenia súdu, ktoré nie sú podložené dôkazom a navyše absentujú tvrdenia o tom, z akého dôvodu žalobkyňa predmetnú zmluvu podpísala, pokiaľ jej tvrdenie o daňových dôvodoch žalovaného 1/ považoval za vymyslené.

38. Odvolacia námietka žalovaných v tom, že v bode 85. odôvodnenia súd uvádza, že vychádzajúc z uvedeného súd uzatvára, že žalobkyňa zmluvu podpísala v presvedčení, že tak robí v záujme rodiny (týkajúceho sa pravdepodobne ochrany majetku), pričom tak urobila za situácie vytvorenej žalovaným 1/, avšak predtým už v bode 83. súd vyhodnotil príbeh o údajnej daňovej kontrole ako výmysel žalobkyne a že ide o vnútorný rozpor medzi dvoma argumentmi, pričom jeden vylučuje ten druhý a naopak, je tak dôvodná.

39. Z obsahu spisu a výsluchu strán a i svedkov vyplýva, že žalobkyňa vedela, že ide podpisovať darovaciu zmluvu, predmetom ktorej je nehnuteľnosť bližšie špecifikovaná už vyššie v prospech svojej dcéry, v konaní nevyšli najavo skutočnosti, žeby tak urobila pod nátlakom, a ďalšie skutočnosti tvrdené súdom o tom, že by žalobkyňa zmluvu nepodpísala, ak by vedela, čo v nej je, sú založené iba na tvrdeniach žalobkyne, bez ňou preukázaných skutočností, keďže dôkazné bremeno tieto preukázať sú na jej strane. Súd prvej inštancie tieto prevzal, avšak zároveň neuveril jej tvrdeniu o tom, z akého dôvodu došlo z jej strany k podpisaniu danej zmluvy, to je dôvodu, pre ktorý sa žalobkyňa rozhodla urobiť tento

úkon, keď súd zároveň uviedol, že tak bolo pravdepodobne v záujme rodiny, čo ale bolo vyvrátené jeho vyššie uvedeným tvrdením, čím robí jeho rozhodnutie nepreskúmateľné a zakladá vadu konania.

40. Odvolací súd tak postráda dôvod neplatnosti darovacej zmluvy v zmysle záverov súdu prvej inštancie, ktoré nie sú ničím podložené a stoja iba domnienkach (čo sa týka vecného bremena, ale tiež jazykovej bariéry).

41. Vychádzajúc zo základného práva na prístup k súdnej ochrane je potrebné zdôrazniť, že nepreskúmateľnosť či arbitrárnosť (tiež označovaná ako zmätočnosť) súdneho rozhodnutia, musí byť napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu (§ 389 ods. 1 písm. b/ CSP); konvalidácia tohto nedostatku (zmätočného rozhodnutia) súdom vyššej inštancie neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy tiež pre zachovanie princípu dvojinstančnosti. Tomu zodpovedá aj znenie ust. § 388 CSP, ktoré odvolaciemu súdu umožňuje zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie len za predpokladu, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP), ani na jeho zrušenie (§ 389 ods. 1 CSP).

42. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie s použitím ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec mu v zmysle ust. § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

43. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že u nepreskúmateľného rozhodnutia nemožno hodnotiť správnosť relevantných právnych otázok, ani vady prvoinstančného konania, preto bolo nutné tento rozsudok zrušiť a otvoriť súdu prvej inštancie procesný priestor pre vydanie nového rozhodnutia, ktoré nebude postihnuté uvedeným deficitom. Rovnako nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že nahrádzanie faktickej pasivity súdu prvej inštancie v uvedenom smere činnosťou odvolacieho súdu neprichádza do úvahy, nakoľko úlohou odvolacieho súdu je len prieskum správnosti rozhodnutí súdu prvej inštancie s prípadným menej náročným doplnením alebo zopakovaním dokazovania.

44. Povinnosťou súdu prvej inštancie vzhľadom na viazanosť právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 CSP bude opätovne posúdiť žalobou uplatnený nárok, výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotiť vychádzajúc zo základného princípu voľného hodnotenia dôkazov zakotveného v čl. 15 Základných princípov Civilného sporového poriadku a v ust. § 191 ods. 1 CSP, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty odvolateľov, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení, a potom vo veci znova rozhodnúť. Rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP odôvodniť.

45. Svoj právny záver zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania, dá odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

46. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova i o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, ako i odvolacím súdom (§ 396 ods. 3 CSP).

47. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trnave, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

a) ktorému súdu je určené,

b) kto ho robí,

c) ktorej veci sa týka,

d) čo sa ním sleduje a

e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.